

Arkivsak-dok. 26/01020-4
Saksbehandler Torhild Kvinlaug

Saksgang

Møtedato

Kommunestyret

18.06.2026

29/26

Saksframlegg

Incentivordning fastleger, sosiale tiltak

Kommunedirektørens innstilling:

1. For leger som inngår ny fastlegeavtale som selvstendig næringsdrivende med Farsund kommune etter vedtakstidspunktet etableres en tidsbegrenset incentivordning. Etableringsstøtte ytes i det første året etter oppstart, mens kompensasjonsordninger ved sykt barn og kortvarig sykefravær gjelder de to første årene etter oppstart.
2. Ordningen omfatter:
 - etableringsstøtte på kr 120 000 utbetalt over 12 måneder
 - kompensasjon ved omsorg for sykt barn til og med 12 år, begrenset til inntil 10 dager per år
 - kompensasjon for inntil 4 enkeltdager med eget sykefravær per år
3. Ved redusert stillingsandel eller redusert listelengde fastsettes omfanget av ordningen forholdsmessig.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å utarbeide nødvendige retningslinjer for ordningen.
5. Kommunedirektøren skal videreføre og videreutvikle arbeidet med allmennlege i spesialisering (ALIS) ordningen og øvrige rekrutteringstiltak for fastleger.

Vedlegg

Referat fra møte 04.06.2026 med tillitsvalgte for fastlegene

Saken kort fortalt

Farsund kommune har over tid hatt betydelige utfordringer knyttet til rekruttering og stabilisering av fastleger. Kommunen har i perioder hatt flere ubesatte fastlegehemler og et høyt innslag av vikarleger.

Dette har medført utfordringer både for innbyggerne, de etablerte fastlegene og kommunen som tjenesteyter.

Rekrutteringsutfordringene er ikke unike for Farsund. Flere nasjonale utredninger peker på at tilgang på helsepersonell vil bli en av de største utfordringene for kommunesektoren i årene som kommer. Helsepersonellkommissjonen (NOU 2023:4 Tid for handling) peker på at veksten i behovet for helse- og omsorgstjenester vil være betydelig større enn veksten i tilgjengelig arbeidskraft. Kommunene må derfor arbeide aktivt med rekruttering, stabilisering og effektiv bruk av tilgjengelige personellressurser.

Også Meld. St. 21 Helse for alle understreker betydningen av sterke kommunale helse- og omsorgstjenester og behovet for å sikre innbyggerne tilgang til fastlege.

Kommunen står samtidig overfor rekrutteringsutfordringer innen flere deler av helse- og omsorgssektoren. Det er derfor nødvendig å balansere behovet for målrettede tiltak innen fastlegeordningen opp mot kommunens samlede ressursbruk og ansvar for øvrige helse- og omsorgstjenester.

Som oppfølging av tidligere politisk behandling er det gjennomført dialog med fastlegene og deres tillitsvalgte om mulige rekrutterings- og stabiliseringstiltak. Fastlegene har særlig pekt på behovet for å redusere økonomisk risiko i etableringsfasen for nye leger som ønsker å etablere seg som næringsdrivende fastleger i kommunen.

I dialogen ble ulike modeller diskutert, herunder boligstøtte og etableringsstøtte. Fastlegene anbefalte at kommunen prioriterer etableringsstøtte fremfor boligstøtte. Begrunnelsen var at etableringsstøtte er mer målrettet mot oppstart av praksis, bidrar til nødvendig økonomisk trygghet i etableringsfasen og treffer likt uavhengig av den enkelte leges bosituasjon. Fastlegene vurderte videre at etableringsstøtte på kr 120 000 over ett år vil være et mer hensiktsmessig og tilstrekkelig tiltak enn en ordning over to år.

Det ble også diskutert ordninger knyttet til omsorg for sykt barn og kompensasjon ved kortvarig sykefravær. Formålet er å redusere noe av den økonomiske risikoen som følger av å drive næringsbasert fastlegepraksis, særlig i etableringsfasen. Ordningen for sykt barn er foreslått begrenset til maksimalt 10 dager per år samlet for legen og gjelder ikke per barn.

I tillegg til økonomiske virkemidler ble det pekt på betydningen av faglige og sosiale tiltak. Rekruttering av medisinstudenter, lege i spesialiserings del 1 og allmennlege i spesialisering (ALIS), samt etablering av faglige møteplasser og introduksjonsarenaer, ble fremhevet som viktige tiltak for å styrke rekrutteringen på lengre sikt.

Vurdering

Administrasjonen vurderer at rekruttering og stabilisering av fastleger fortsatt er en av de viktigste utfordringene innen kommunens helse- og omsorgstjenester.

Fastlegeordningen er en grunnleggende del av innbyggernes helsetjeneste og en viktig forutsetning for å kunne tilby gode, helhetlige og tilgjengelige tjenester. Samtidig må kommunen forvalte fellesskapets ressurser på en måte som ivaretar helheten i helse- og omsorgstjenestene.

Administrasjonen vurderer at incentivordningene bør være målrettede, tidsavgrensede og innrettet mot de forholdene som i størst grad påvirker rekruttering og etablering. Kommunen har utfordringer med rekruttering innen flere deler av helse- og omsorgssektoren, og det er derfor viktig at tiltakene står i et rimelig forhold til behovet og gir størst mulig effekt for innbyggerne.

Administrasjonen vurderer at etableringsstøtte er et mer målrettet virkemiddel enn boligstøtte. Tiltaket er direkte knyttet til etablering av praksis og bidrar til å redusere økonomisk risiko i oppstartsfasen. Dette samsvarer også med innspillene fra fastlegene og deres tillitsvalgte.

Videre vurderes det som hensiktsmessig å innføre begrensede ordninger for sykt barn og kortvarig sykefravær. Dette er forhold som i liten grad påvirker fastlønnede arbeidstakere, men som kan få større økonomiske konsekvenser for næringsdrivende fastleger. Tiltakene vurderes derfor som rimelige og målrettede virkemidler for å redusere etableringsbarrierer.

Administrasjonen vurderer samtidig at økonomiske incentiver alene ikke vil løse rekrutteringsutfordringene. Arbeidet med allmennlege i spesialisering (ALIS), rekruttering av lege i spesialisering del 1, faglig utvikling, gode kollegiale miljøer og aktiv markedsføring av Farsund som etableringskommune vil fortsatt være viktige tiltak.

Økonomiske konsekvenser

Ordningen vil medføre økte kostnader knyttet til etableringsstøtte og kompensasjon ved sykt barn og kortvarig sykefravær.

Kostnadene vil avhenge av antall nye fastleger som rekrutteres og faktisk bruk av ordningene. Administrasjonen vurderer likevel at kostnadene må ses opp mot gevinsten ved å redusere behovet for vikarleger, sikre bedre kontinuitet for innbyggerne og styrke kommunens evne til å rekruttere og beholde fastleger.

Kostnadene dekkes innenfor helse- og omsorgssektorens rammer og innarbeides i fremtidige budsjettprosesser ved behov.

Konsekvenser for barn og unge

Saken har ingen direkte konsekvenser for barn og unge. Indirekte kan stabile fastlegetjenester bidra til bedre tilgjengelighet til helsetjenester for barn, unge og deres familier, samt styrke kontinuitet og kvalitet i oppfølgingen.

Konsekvenser for klima og miljø

Saken vurderes ikke å ha vesentlige konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Stabile og tilgjengelige fastlegetjenester er en viktig del av kommunens samlede folkehelsearbeid. Tiltak som bidrar til rekruttering og stabilisering av fastleger kan styrke innbyggernes tilgang til helsehjelp, bidra til tidlig oppdagelse og oppfølging av sykdom og understøtte målet om likeverdige helsetjenester for befolkningen.

Konklusjon

Administrasjonen vurderer at Farsund kommune fortsatt har behov for målrettede tiltak for å styrke rekruttering og stabilisering av fastleger.

De foreslåtte incentivordningene er tidsavgrensede, målrettede og innrettet mot forhold som fastlegene selv har pekt på som viktige i etableringsfasen. Samtidig ivaretar ordningene hensynet til en ansvarlig og bærekraftig forvaltning av kommunens samlede ressurser.

Administrasjonen anbefaler derfor at ordningene vedtas som et ledd i kommunens samlede arbeid med å sikre innbyggerne stabile og robuste fastlegetjenester.